

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 275/2015
03.06.2015. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Љубице Милутиновић, председника већа, Јасминке Станојевић и Биљане Драгојевић, чланова већа, у парници тужиоца Р.М. из Б., чији је пуномоћник С.К., адвокат из Б., против туженог Ј. – П. за п.м.у. и с.т. А.Д. из Б., чији је пуномоћник З.А., адвокат из З., ради поништаја решења, враћања на рад и исплате, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 5179/12 од 25.09.2014. године, у седници одржаној 03.06.2015. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 5179/12 од 25.09.2014. године у ставу првом изреке.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 868/10 од 08.06.2012. године, ставом првим изреке, одбијен је предлог туженог за прекид поступка до окончања поступка који се по тужби туженог против тужиоца води ради неоснованог обogaћења због више исплаћених зарада тужиоцу за период од 01.01.2007. до 15.11.2007. године у предмету тог суда 47 П 66203/10. Другим ставом изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тужилац тражио да се као незаконито поништи решење туженог о отказу уговора о раду број КАД–МР/РОПРО-07 од 15.11.2007. године, као и да се обавезе тужени да тужиоца врати на рад и распореди на радно место бригадир у Одељењу електрорадионице у сектору производње или друго радно место које одговара његовој стручној спреми и радним способностима. Трећим ставом изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се тужени обавезе да му исплати заосталу зараду за период од јануара 2007. године до новембра 2007. године у новчаним износима, у вредности са каматом, као у садржају овог става изреке. Четвртим ставом изреке одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужени да му накнади штету причињену незаконитим отказом у висини измаклих зарада које би остварио у висини од 15.900,00 динара месечно, са законском затезном каматом од 15.11.2007. године па до исплате, за све време док траје незаконито удаљење за радног места, као и захтев за накнаду трошкова парничног

поступка. Петим ставом изреке, тужба тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да тужиоцу на новчани износ из става три и четири изреке ове пресуде, уплати одговарајуће доприносе Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање, је одбачена. Шестим ставом изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 234.750,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 5179/12 од 25.09.2014. године, ставом првим изреке, жалба тужиоца је одбијена и првостепена пресуда потврђена у ставу два и три изреке и у делу става четири изреке који се односи на накнаду штете у висини измаклих зарада. Другим ставом изреке другостепене пресуде, укинута је првостепена пресуда у преосталом делу става четири изреке, као и у ставу пет и шест и предмет упућен Првом основном суду у Београду на поновно суђење у укинutom делу.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 399. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 125/04, 111/09), који се примењује на основу члана 506. став 1. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11, 55/14) Врховни касациони суд је нашао да је ревизија неоснована.

У поступку доношења побијане пресуде нема битне повреде из члана 361. став 2. тачка 9. ЗПП, на коју овај суд пази по службеној дужности, а ревизијом се не указује на друге повреде поступка.

Према утврђеном чињеничном стању, тужени је донео Правилник о изменама и допунама Правилника о систематизацији радних места који је био истакнут на огласној табли и назначено да ступа на снагу даном доношења. Одредбом члана 5. овог Правилника измењен је претходни Правилник, тако што је укинута радно место бригадир у Одељењу електрорадионице, на којим пословима је тужилац био распоређен. Одлуком о престанку потребе за обављањем одређених послова од 01.10.2007. године утврђено је да престаје потреба за обављањем одређених послова. Тужени је имао у радном односу на неодређено време мање од 100 запослених (31), а потреба за радом је престала за 4 запослена, међу којима је био и тужилац на пословима бригадира који су укинати. Из ових разлога тужиоцу је оспореним решењем од 15.11.2007. године отказан уговор о раду и исплаћена отпремнина, а дана 01.05.2008. године тужилац је испунио услове за старосну пензију. У време добијања отказа, тужилац је био представник друштвеног капитала у скупштини акционара туженог. Неисплаћени део зараде од 4.111,90 динара и законска затезна камата у износу од 3.783,73 динара, исплаћени су тужиоцу дана 27.04.2012. године.

Полазећи од напред утврђеног чињеничног стања, побијаном пресудом је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца за поништај оспореног решења, захтев за враћање на рад и накнаду штете, јер су нижестепени

судови оценили да је тужиоцу отказан уговор о раду под условима и процедури предвиђеној законом.

Разлози ревизије којима се указује на погрешну примену материјалног права нису основани.

Чланом 179. тачка 9. Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 24/05, 61/05), прописано је да послодавац може запосленом да откаже уговор о раду, ако за то постоји оправдан разлог који се односи на потребе послодавца, и то ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла. Тужени је донео Правилник о систематизацији радних места којим су укинута послови на којима је тужилац радио, без могућности распоређивања тужиоца на друге послове, чиме је настао и отказни разлог из наведене законске одредбе. Тужени није био дужан да донесе програм решавања вишка запослених с обзиром на одредбу члана 153. став 1. тачка 1. наведеног закона, а имајући у виду број запослених на неодређено време и број запослених који су оглашени вишком. Тужиоцу је исплаћена отпремнина, прописано одредбом члана 160. Закона о раду, као услов за законити отказ по овом основу. Исплаћена му је и заостала зарада, како то налаже одредба члана 186. Закона о раду, по истеку рока од 30 дана, што по оцени овог суда није од утицаја на законитост оспореног решења.

У погледу датума ступања на снагу измењеног Правилника о систематизацији радних места и уставности одредбе овог Правилника којим се предвиђа да исти ступа на снагу даном доношења, правилан је закључак нижестепених судова да је за оцену уставности нормативних аката надлежан Уставни суд. Осим тога, Правилник је објављен на огласној табли туженог као послодавца, а оспорено решење је донето касније, дана 15.11.2007. године. Оно што је битно за оцену законитости оспореног решења је да су послови на којима је тужилац радио укинати и да је тужиоцу у складу са законом исплаћена припадајућа отпремнина. Супротно наводима ревизије, тужилац не спада у круг лица који су заштићени од ове врсте отказа, јер тужилац није био представник запослених у смислу одредбе члана 188. став 1. тачка 1. Закона о раду. Тужилац је у време отказа био представник друштвеног капитала у скупштини акционара, а посебну заштиту према наведеној законској одредби уживају члан савета запослених и представник запослених у управном и надзорном одбору послодавца; председник синдиката код послодавца и именовани изабрани синдикални представник. Тужилац није представник запослених, већ представник друштвеног капитала у скупштини акционара, као последица власничке структуре туженог, која функција није била везана и не зависи од његовог радноправног статуса у акционарском друштву, без обзира што је изабран непосредно од стране запослених, који на ту функцију могу изабрати и лице које није у радном односу у привредном друштву. Представник друштвеног капитала нема функцију непосредне заштите запослених, већ су његови послови везани за управљање друштвом које у својој власничкој структури има и друштвени (државни) капитал.

Врховни касациони суд је оцењујући наводе ревизије имао у виду и одредбе Конвенције број 135 о заштити и олакшицама које се пружају

представницима радника у предузећу из 1971. године, која у члану 3, за сврху саме Конвенције термин "раднички представник" користи за означавање лица која су призната као таква према националним законима или пракси, без обзира да ли су синдикални представници или изабрани представници које су слободно изабрали радници предузећа у складу са одредбама националног закона или прописа или колективних споразума. Одредба члана 4. ове Конвенције такође упућује на националне законе или прописе, колективне споразуме, арбитражне одлуке или судске пресуде, које могу да одреде тип или типове радничких представника који ће имати право на заштиту и олакшице предвиђене овом Конвенцијом. Сагласно наведеној Конвенцији, управо је Законом о раду, као националним законом, одређен круг представника запослених, који су заштићени од отаказа, ако поступају у складу са законом, општим актом и уговором о раду (члан 188. став 1. тач. 1. до 3) у који круг лица не спада и тужилац.

Како је одбијен тужбени захтев за поништај решења о отказу уговора о раду, правилно је одбијен и захтев тужиоца за исплату новчаних потраживања по основу незаконитог отказа.

Из изнетих разлога, применом члана 405. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Љубица Милутиновић, с.р.**